

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ
SUPPLEMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Academia de Administrare Publică a marcat cea de-a 28-a aniversare

Pe 20 mai curent, la Academia de Administrare Publică a avut loc o ședință prilejuită de aniversarea a 28-a de la fondarea acestei instituții de învățământ superior. În contextul situației pandemice, ședința s-a desfășurat în format mixt: în sălile Academiei s-a adunat o parte dintre colaboratori, iar în fața ecranului – profesorii și specialiștii.

La eveniment au participat, în regim online, Prim-ministrul interimar, Aureliu CIOCOI, ministrul Educației, Culturii și Cercetării, Lilia POGOLȘA, și Nicolai POPOV, prim vice-direktor al Institutului Regional din Odessa al Academiei Naționale de Administrare Publică de pe lângă Președintele Ucrainei, instituție cu care Academia are o experiență de colaborare timp de două decenii.

În luarea sa de cuvânt, rectorul Academiei de Administrare Publică, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, a trecut în revistă realizările instituției pe parcursul acestor ani. Rectorul a remarcat îndeosebi faptul că, odată cu deschiderea Aca-

demiei, în Republica Moldova s-a consolidat sistemul de instruire și dezvoltare profesională a funcționarilor publici, s-a dezvoltat o nouă știință – știința administrației. Actualmente, instituția dispune de o puternică bază modernă materială, s-au realizat și sunt în derulare mai multe proiecte naționale și internaționale, a spus rectorul.

Adresând sincere felicitări cu ocazia aniversării, Prim-ministrul interimar, Aureliu Ciocoi, a exprimat grațitudine pentru realizările Academiei de Administrare Publică. În cei 28 de ani de activitate, instituția a pregătit peste 6000 de absolvenți ai studiilor de master, iar peste 50 000 de funcționari publici au realizat cursuri de dezvoltare profesională, a editat sute de manuale și monografii, devenind un centru național de promovare a politicii de stat în domeniul administrației publice, de instruire a personalului din serviciul public și de asigurare științifică și metodică a activității autorităților publice.

La rândul său, Ministrul

Educației, Culturii și Cercetării, Lilia Pogolșa a menționat: „Impresionantele realizări ale instituției Dumneavoastră sunt un rezultat al muncii responsabile a membrilor comunității academice și al managementului universitar performant. În baza experienței acumulate în realizarea misiunii asumate, atât conducerea, cât și cadrele științifico-didactice, cercetătorii și studenții Academiei sunt îndreptățiți să aspire spre excelență, corespunzător principiilor societății bazate pe cunoaștere și să consolideze prestigiul instituției la nivel european și internațional.

lui andragogic, în special, a metodelor participative este unul de pionierat în Republica Moldova, iar dezvoltarea și perfecționarea acestuia pe parcursul a mai bine de 2 decenii a adus rezultate de succes”.

Participanții la eveniment au fost salutați, de asemenea, de Nicolai Popov și Aurel SIMBOTEANU, fost prorector al Academiei, care activează în instituție aproape de la fondarea acesteia și care este unicul profesor de aici cu titlul de Doctor Honoris Causa.

În final, rectorul Oleg Balan a înmănat unui grup de colaboratori Diplome

Pentru învățământului național Academia de Administrare Publică are o misiune aparte, de formare a specialiștilor de înaltă calificare din serviciul public și de asigurare științifico-metodică a activității autorităților publice.

Instruirea adulților este un compartiment pe cât de necesar, pe atât de complicat. Experiența Academiei în implementarea sistemu-

de Onoare ale Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și ale Academiei de Administrare Publică, subliniind că o parte dintre cei mai buni colegi au fost menționați cu Diplome de Onoare ale Guvernului Republicii Moldova sau au fost propuși de către Senat pentru a fi decorați cu distincții de stat.

Sergiu VLĂDICĂ

Conferința internațională privind teoria și practica administrării publice

Pe 21 mai 2021, la Academia de Administrare Publică, a avut loc, în regim online, tradiționala conferință științifico-practică cu participare internațională „**Teoria și practica administrării publice**”, ediția a XXV-a, care se organizează anual, de ziua Academiei. Printre oaspeții de onoare la eveniment au fost prezenți Liviu MĂLUREANU, președinte, Agenția Națională a Funcționarilor Publici, România, Corina LICEA, președintă, Institutul Național de Administrație, București, România, Valeriu CUȘNIR, doctor habilitat, profesor universitar, director adjunct al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, Andrii MAIEV, doctor, conferențiar universitar, Catedra limbi străine și ucraineană, Institutul Regional din Odessa al Academiei Naționale de Administrare Publică de pe lângă Președintele Ucrainei, Agita KALVINA, director, Școala de Administrație Publică a Letoniei care, în ședința plenară a conferinței, au adresat cuvinte de salut către participanți.

știință de la alte instituții de învățământ superior din republică, reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, ai mediului academic din România, Ucraina, Cehia, Israel, Regatul Unit și alte state.

Rectorul Academiei de Administrare Publică, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, a adus mulțumiri celor prezenți pentru participare la conferință, care a ajuns în acest an la cea de-a 25-a ediție, numărul participanților ajungând la 122, inclusiv cercetători din străinătate. Pe lângă acest for științific, a spus rectorul, Academia de Administrare Publică mai organizează anual și alte evenimente similare, precum ar fi Conferința ti-

administrăției publice”, Masa rotundă prilejuită de Ziua internațională a drepturilor omului. În alt context, rectorul Oleg Balan a propus organizarea, în premieră, a unei conferințe științifice comune cu Institutul Regional din Odessa al Academiei Naționale de Administrare Publică de pe lângă Președintele Ucrainei.

În plenul conferinței au fost prezentate rapoartele științifice: „*Considerații generale privind constituirea și evoluția administrației publice centrale în Republica Moldova*” de Serghei PALIOVICI, doctor, conferențiar universitar interimar, prorector, Academia de Administrare Publică, „*Noul model de recrutare în funcția publică din România - Concursul național*” de Lavinia Claudia NICULESCU, secretar general, Agenția Națională a Funcționarilor Publici, România, și „*Probleme de interacțiune între autoritățile publice și societate în contextul alegerii parcursului european al Ucrainei*” de Ella MAMONTOVA, doctor în științe politice, profesor la Departamen-

al Academiei Naționale de Administrare Publică de pe lângă Președintele Ucrainei.

După ședința în plen, conferința și-a continuat lucrările în cadrul a 5 ateliere cu următoarele tematici: „*Modernizarea administrației publice în contextul integrării europene*”, „*Probleme actuale ale științei politice și parcursul european al Republicii Moldova, aspecte teoretico-practice privind edificarea statului de drept și modernizarea administrației publice*”, „*Noi tendințe ale managementului public în contextul creării unui sistem administrativ bazat pe cunoaștere*” și „*Dezvoltarea profesională a personalului: teorie și practică*”, în cadrul cărora au fost prezentate peste 120 de comunicări, rezultate din cercetările științifice în diverse domenii ale administrației publice. Materialele conferinței vor fi editate într-o culegere de articole și studii și plasate pe pagina WEB a Academiei.

Tradițional, conferința s-a finalizat cu adoptarea unei rezoluții, în care se menționează că întrunirea savanților, a cadrelor științifico-didactice ale Academiei și instituțiilor universitare din Republica Moldova și de peste hotare, precum și a reprezentanților sectorului practic a determinat analiza celor mai stricte probleme de reformare ale administrării publice, sintetizarea ideilor novatoare și a practicilor avansate din țările dezvoltate, ce constituie un real suport pentru evidențierea problemelor existente în administrarea publică și înaintarea recomandărilor științifice, care să contribuie la consolidarea și eficientizarea administrației publice din Republica Moldova la standardele europene și internaționale.

La conferință au participat profesori și doctoranzi ai Academiei, oameni de

nerilor cercetători cu genericul „Contribuția tinerilor cercetători la dezvoltarea

tul de politici regionale și administrație publică, Institutului Regional din Odessa

Ana-Laura PAȘNIC

Un nou Acord de colaborare semnat între Academia de Administrare Publică și Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor (UN Women)

Pe 20 mai 2021, Academia de Administrare Publică a semnat contractul cu Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor (UN Women), care a dat startul implementării activităților Proiectului de acordare a unui sprijin extins pentru consolidarea capacităților reprezentanților autorităților publice centrale și locale, inclusiv din sectorul Femei, Pace și Securitate (WPS) în aplicarea perspectivei de gen „Funcționarii publici și oficialii aleși pentru egalitatea de gen”. Proiectul va fi implementat de către Academia de Administrare Publică cu suportul UN Women, finanțat de Guvernul Suediei și Uniunea Europeană.

La eveniment au participat Doamna Dominika STOJANOSKA, Reprezentantă de țară, UN Women, și Domnul Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor uni-

versitar, rectorul Academiei de Administrare Publică, precum și membrii și membrele echipelor entităților de implementare a proiectului.

Într-o promovare integrării egalității de gen în procesul de elaborare a deciziilor și politicilor publice, planurilor și bugetelor entităților sensibile la gen, activitățile proiectului se vor axa pe următoarele componente:

- consolidarea capacităților funcționarilor/funcționarelor publici/publice din autoritățile publice centrale și locale și oficialilor locali în domeniul egalității de gen;

- consolidarea cunoștințelor și capacităților tehnice ale funcționarilor/funcționarelor publici/publice și factorilor de decizie din cadrul raioanelor Cahul și Ungheni în domeniul bugetării sensibile la gen;

- oferirea coaching-ului funcționarilor/funcționarelor publici/publice și oficialilor aleși privind abordarea integrată a egalității de gen și bugetarea sensibilă la gen în procesul de planificare a programelor;

- proiectarea și livrarea e-cursului pentru instruirea funcționarilor/funcționarelor publici/publice și

oficialilor locali cu genericul „Integrarea perspectivei de gen în politicile publice”;

- consolidarea cunoștințelor personalului ministerelor cu atribuții de securitate, apărare și gestionare a finanțelor în domeniul egalității de gen, bugetării sensibile la gen, mainstreaming-ului de gen și leadershipului;

- conceptualizarea, proiectarea și digitalizarea e-cursurilor în domeniul egalității de gen și hărțuirii sexuale etc;

- traducerea și digitalizarea e-cursului UN Women „Egalitatea de Gen – Femeile, Pacea și Securitatea”.

Activitățile menționate se vor desfășura în perioada mai 2021- decembrie 2022.

Aurelia ȚEPORDEI,
director, Departament
dezvoltare profesională,
AAP

Curs „Formare de formatori” în cadrul parteneriatului transfrontalier pentru dezvoltarea antreprenoriatului social

A fi trainer presupune responsabilitate în lucrul cu oamenii, dorința și capacitatea de a împărtăși informația, dar și cunoștințele solide bazate pe experiență în domeniul ales, calități reprezentative pentru formatori. O contribuție esențială, în acest context, și-a adus Centrul de Resurse și Informații în domeniul Economiei Sociale (CRIES) al Academiei de Administrare Publică care, în perioada 17 - 21 mai 2021, a organizat un curs de formare a formatorilor pentru 26 de reprezentanți din autoritățile publice, instituțiile de învățământ, ONG-uri, întreprinderile sociale, precum și pentru persoane din grupuri de risc etc.

O experiență de învățare

inedită și valoroasă a fost posibilă alături de formatorii Anca Radu, cu peste 17 ani de experiență în piața de training & consultanță din România, antreprenor, trainer și consultant, experiență în designul și conducerea programelor de training și dezvoltare resurse umane, în companii private, servicii publice și administrație, în domeniile de comunicare, dezvoltarea echipei, leadership, abilități manageriale, și Andrei Munteanu, lector la Universitatea de Stat „Ion Creangă” din Chișinău și la instituții de peste hotarele țării.

Cursul a avut loc în cadrul proiectului „Parteneriat transfrontalier pentru dezvoltarea antreprenori-

atului social”, implementat de Fundația „Alături de Voi”, România, în parteneriat cu Academia de Administrare Publică și Fundația „Ecolul Cernobilului” din Republica Moldova, finanțat de Uniunea Europeană, în cadrul Programul Operațional Comun România - Moldova 2014-2020, prin intermediul Instrumentului European de Vecinătate (ENI).

Scopul cursului de Formare de formatori l-a constituit dezvoltarea de competențe profesionale ca formator în domeniul economiei sociale/ antreprenoriatului social, prin derularea de programe specifice de formare profesională.

Acest curs s-a bazat, în principal, pe activități prac-

tice și a pus accentul pe comunicare, pe activități interactive cu membrii echipei de curs.

În această perioadă, cursul s-a ținut în format online. Acest model de instruire a stimulat întrebări directe trainerului, feedback continuu, suportul de curs electronic.

Examenul de absolvire a fost organizat în regim online. Certificatul de absolvire a fost emis de ADV România și Academia de Administrare Publică.

Veronica BUTNARU,
expert, formator și co-
ordonator al Centrului
de Resurse și Informații
Economie Socială
(CRIES), AAP

Fiind student-masterand, anul I de studii la Academia de Administrare Publică, Ion COJOCARU, tânăr președinte al raionului Glodeni, ne-a scris la redacție pentru a se pronunța despre procesul de studii la Academie, îmbinarea constructivă a teoriei cu practica în baza serviciului de funcție, dar și despre măsurile întreprinse privind asigurarea calității studiilor în condițiile crizei epidemiologice.

Masteratul la Academie constituie un suport major în implementarea Strategiei de dezvoltare a raionului Glodeni

Această pandemie deja al doilea an crează mari impedimente activităților noastre planificate, desfășurarea cărora este mai utilă și eficientă când au loc cu prezența nemijlocită a oamenilor. Însă, reeșind din situația creată de pandemie, ne-am acomodat la noile cerințe și restricții, inclusiv și eu în calitatea mea de student-masterand la Academia de Administrare Publică, utilizând aplicația electronică Zoom. Nu este ușor să faci studiile în așa format, este o provocare, eu mi-aș fi dorit ca studiile să se desfășoare în sălile de clasă, să avem cât mai multe discuții cu profesorii și ceilalți colegi, lucru care e mai complicat în procesul de studii online. Totuși, avem o interacțiune bună cu profesorii, avem posibilitatea în cadrul orelor să ne exprimăm opinii și să acordăm întrebări, în unele situații chiar și chestiuni legate de activitatea profesională, iar profesorii sunt foarte comunicabili, amabili și deschiși.

Desigur, că în cadrul studiilor de masterat aflăm experiențe și lucruri noi, învățăm cum să aplicăm corect legislația într-un anumită situație sau cum să ne comportăm ca manageri în raport cu colegii de serviciu și cu cetățenii. Mai mult ca atât, odată cu adoptarea Strategiei de dezvoltare durabilă a raionului Glodeni la finele anului 2020 avem nevoie de noi abordări și cunoștințe inovative pentru a atinge acele rezultate urmărite. În activitatea mea mă bazez pe două principii generale majore, Ordine și Progres, iar Strategia de dezvoltare durabilă a raionului

Glodeni conturează la direct direcțiile strategice de dezvoltare, obiectivele specifice de dezvoltare pentru perioada 2021-2025. Consider că Strategia de dezvoltare a raionului Glodeni cuprinde în totalitate cele mai actuale probleme și provocări ale raionului nostru, de care urmează să ținem cont și să întreprindem tot necesarul pentru realizarea acestora.

La elaborarea Strategiei de dezvoltare durabilă a raionului au fost antrenați atât specialiștii din cadrul consiliului raional Glodeni, conducătorii ai serviciilor descentralizate și descentralizate, cât și experți din domeniu, totodată, desigur că au fost organizate nenumărate debateri și ședințe publice la acest subiect, unde au avut posibilitatea să participe și să se expună reprezentanții autorităților publice locale, toate persoanele interesate.

Urmare identificării direcțiilor strategice de dezvoltare a raionului Glodeni, reeșite din necesitățile, problemele și provocările locale am stabilit câteva obiective primordiale:

1. Modernizarea economiei și a sectorului agroindustrial, promovarea și dezvoltarea turismului;
2. Modernizarea infrastructurii edilitare, protecția mediului și asigurarea eficienței energetice;

3. Modernizarea sistemului educației, promovarea politicilor de tineret, a culturii și sportului;

4. Îmbunătățirea calității serviciilor medicale și dezvoltarea serviciilor sociale pentru diferite categorii de cetățeni.

Și pentru primul an de implementare a Strategiei avem planuri mari și ambițioase, ne dorim să mergem concomitent cu realizarea de acțiuni pe toate direcțiile strategice de dezvoltare, cu toate că situația creată de pandemie îngreunează sau chiar fac imposibile derularea unor acțiuni, suntem optimiști și nu renunțăm.

Suntem implicați în mai multe proiecte majore de dezvoltare a infrastructurii, construcția rețelilor de apă potabilă și extinderea acestora, construcția și reparația de drumuri, un exemplu ar fi implementarea cu succes a primei faze a proiectului de alimentare cu apă potabilă din râul Prut a localităților Balatina și Cuhnești în valoare de peste 38 de milioane de lei. Tot în scopul dezvoltării și modernizării serviciilor de alimentare cu apă potabilă și canalizație în or. Glodeni, împreună cu primăria orașului Glodeni, am depus un proiect în valoare de 20 de milioane de lei la ADR Nord, prin intermediul căruia urmărim construcția unei stații de epurare a apelor reziduale și extinderea rețelei de canalizare în orașul Glodeni. Lucrăm și la modernizarea și diversificarea serviciilor sociale în raionul Glodeni, ne dorim foarte mult implementarea unui proiect de amenajare a unei spălătorii sociale de rufe pentru persoanele so-

cial-vulnerabile din raionul Glodeni, implementăm cu succes proiectul pachete sociale și căutăm parteneri pentru inițierea proiectului cantină socială.

Un proiect de anvergură și maximă importanță pentru raionul Glodeni este legat de dezvoltarea turismului, avem potențial mare care nu este valorificat. Astfel, prin intermediul Agenției Regionale de Dezvoltare Nord am depus un proiect în valoare de aproximativ 20 de milioane de lei care va facilita accesul la mai multe obiective turistice din raion. Totodată, în colaborare cu mai multe primării din raionul Glodeni, prin intermediul Agenției de Plăți și Intervenții în Agricultură, urmărim implementarea și dezvoltarea proiectelor de dezvoltare rurală care vor îmbunătăți condițiile de trai în satele noastre. O prioritate este și îmbunătățirea condițiilor de studii în instituțiile de învățământ din raion.

Doar prin aplicarea strategiilor de dezvoltare moderne și raportate la necesitățile și vremurile actuale putem realiza acele obiective majore, care ar îmbunătăți starea lucrurilor în localitățile noastre. Și, reeșind din propria experiență de la începutul studiilor de master, consider că un rol considerabil în realizarea acestor deziderate întru binele oamenilor revine, desigur, Academiei de Administrare Publică, unde fac studii superioare de masterat, la fel, sunt instruiți la cursurile de dezvoltare profesională funcționarii din autoritățile publice locale din raion.

**Pentru conformitate –
Ion AXENTI**

Academia de Administrare Publică, în parteneriat cu Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), a organizat, în perioada 12 – 13 mai curent, Workshop-ul cu genericul „Articulate Storyline - instrument pentru crearea, modificarea și publicarea cursurilor de e-learning în format SCORM”.

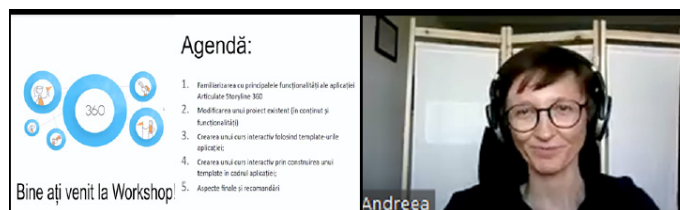
Conceptul cursului a fost condiționat de preocupările Academiei pentru diversificarea modalităților de prestare a activităților de dezvoltare profesională și de intensificare a utilizării resurselor digitale de învățare, proiectare și prestare a e-cursurilor, care contribuie

la modernizarea și flexibilizarea procesului de predare-învățare pentru toți actorii implicați.

Workshop-ul a fost destinat cadrelor didactice și formatorilor Academiei și a abordat mai multe subiecte:

- principalele funcționalități ale aplicației Articulate Storyline 360;
- modificarea conținutului și funcționalităților unui proiect existent;
- crearea unui curs interactiv folosind template-urile aplicației;
- crearea unui curs in-

Dezvoltarea abilităților de utilizare a aplicației articulare STORYLINE

teractiv prin construirea unui template în cadrul aplicației etc.

Workshop-ul a fost moderat de Andreea Bugnar, formator-expert în domeniul tehnologiei informaționale și e-instruire.

De menționat, că Academia de Administrare Publi-

că, cu suportul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), a digitalizat, recent, cursul de instruire „Dezvoltare regională” care a fost prestat, în format blended learning, personalului din autoritățile publice locale.

Utilizarea noilor tehnologii informaționale în administrația publică

Noile tehnologii informaționale au un rol important în procesul de modernizare a administrației publice din Re-

publica Moldova. În scopul dezvoltării competențelor de aplicare în practică a tehnologiilor informaționale

aplicate, corelarea diverselor tehnologii în procesul administrativ și elaborarea căilor de optimizare a acestora în diverse activități profesionale, Academia de Administrare Publică continuă să presteze cursul „Utilizarea noilor tehnologii informaționale în administrația publică”, destinat funcționarilor publici cu funcții de conducere/ execuție din cadrul autorităților administrației publice locale, care s-a desfășurat în perioada 18 – 20 mai 2021.

Principalele subiecte abordate în cadrul cursului

de instruire țin de mediul de lucru al calculatorului, procesorul de text Microsoft Word, redactorul de tabele Microsoft Excel, E-guvernare etc.

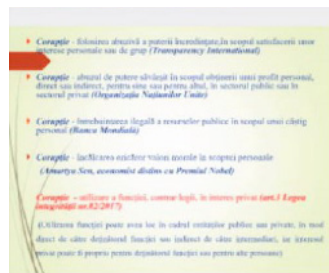
Eficiența orelor și utilitatea lor se datorează dnei Eugenia Cebotaru, șef Secție e-Instruire și tehnologii informaționale, formator în cadrul Academiei de Administrare Publică, care a utilizat metode participative de instruire. Cunoștințele participanților au fost evaluate printr-un test final la calculator, iar obținerea cunoștințelor și abilităților este confirmată printr-un certificat de absolvire a cursului de dezvoltare profesională.

În scopul consolidării cunoștințelor, dezvoltării abilităților și modelării atitudinilor/comportamentelor necesare funcționarilor publici pentru exercitarea eficientă a funcției publice și promovarea integrității personalului în autoritățile publice, Academia de Administrare Publică a desfășurat, în perioada 18-20 mai, cursul de instruire cu tematica „Cultivarea integrității în serviciul public”, curs realizat la comanda de stat, stabilită prin Hotărârea Guvernului

Republicii Moldova nr. 17 din 12.02.2021, iar grupul-țintă l-a constituit funcționarii publici din cadrul autorităților administrației publice centrale.

În procesul de instruire au fost discutate subiecte referitor la conduita etică a funcționarului public, măsurile de asigurare a integrității instituționale și profesionale, controlul integrității, mana-

Cultivarea integrității în serviciul public

gementul riscurilor de corupție, sistemul informațional „e-Integritate”, conflictul de

interese ș.a. Cursul a fost prestat de către o echipă de formatori profesioniști în domeniu: Ion Dulschi, doctor, conferențiar universitar, Academia de Administrare Publică; Virginia Moraru și Natalia Chepteia, inspectoare principale, Centrul Național Anticorupție; Vadim Juravski, Autoritatea Națională de Integritate.

Prim-ministrul interimar, Aureliu Ciocoi, în dialog cu un grup de parlamentari europeni

Premierul interimar, Aureliu Ciocoi, a primit la Guvern delegația parlamentară europeană, aflată într-o vizită de lucru la Chișinău. Este vorba despre Siegfried Mureșan - președintele delegației pentru relațiile cu Republica Moldova a Parlamentului European, Andrius Kubilius - președinte din partea Parlamentului European la EURONEST și Andrzej Halicki - vicepreședintele

delegației Parlamentului European la EURONEST.

Oficialii au discutat teme de actualitate care vizează relațiile Republicii Moldova cu Uniunea Europeană, inclusiv provocările generate de pandemie la nivel regional și mondial, dar și eforturile comune depuse în sensul combaterii efectelor economice apărute pe fondul crizei de Covid-19.

În cadrul întrevăderii,

prim-ministrul interimar a menționat că UE rămâne partener strategic al Republicii Moldova și a apreciat dialogul dinamic și constructiv purtat de țara noastră cu UE. Aureliu Ciocoi și-a exprimat recunoștința pentru suportul acordat de partenerii europeni Republicii Moldova, asigurând țara noastră cu echipamentul necesar și vaccinuri anti-Covid.

Eurodeputatul român, Siegfried Mureșan, a declarat că UE va continua să sprijine Republica Moldova în procesul de gestionare a pandemiei. Totodată, a reiterat disponibilitatea UE în fortificarea cooperării pe diverse domenii de interes comun, cum ar fi reforma justiției și combaterea corupției.

O atenție deosebită a fost acordată subiectului alegerilor parlamentare anticipate care vor avea loc în Republica Moldova în vara acestui an. Oficialii europeni au îndemnat autoritățile de la Chișinău să asigure alegeri democratice, transparente și corecte.

Prim-ministrul interimar, Aureliu Ciocoi, a subliniat faptul că pregătirile pentru scrutinul anticipat din 11 iulie se desfășoară în conformitate cu standardele internaționale și a dat asigurări că procesul electoral va avea loc cu respectarea tuturor normelor de siguranță, astfel încât cetățenii RM din țară și din diasporă să-și poată exercita dreptul la vot.

Dezvoltarea Antreprenoriatului Social prezentată în cadrul conferinței internaționale „Enterprising for tomorrow – Social Entrepreneurship & Youth Engagement”

Experți internaționali în economie socială, reprezentanți ai Comisiei Europene și ai Parlamentului European, autorități publice din Republica Moldova, România și Ucraina, antreprenori sociali și lideri vizionari s-au reunit în cadrul Conferinței de Antreprenoriat Social: „Enterprising for tomorrow – Social Entrepreneurship & Youth Engagement”, un eveniment de anvergură, organizat de Fundația „Alături de Voi” (ADV) România, în colaborare cu alți 25 de parteneri strategici.

Dialogul virtual a cuprins 28 de teme de interes, axate pe problematica antreprenoriatului și economiei sociale. În cadrul conferinței au fost prezentate detalii, în premieră, despre AFIN - Instituția de Finanțare Alternativă - prima instituție de finanțare non-bancară dedicată întreprinderilor sociale,

care se va autoriza anul acesta în România. De asemenea, au fost prezentate în premieră și date din „Barometrul Economiei Sociale”, realizat de Fundația „Alături de Voi” România, care face o radiografie completă a acestui domeniu.

Secretarul general al Ministerului Economiei și Infrastructurii, Lilia Palii, a prezentat în cadrul evenimentului viziunea Republicii Moldova și pașii pe care i-a făcut țara noastră pe segmentul dezvoltării antreprenoriatului social, începând cu anul 2017, subliniind, în context, importanța dezvoltării economiei și antreprenoriatului social și contribuția acestui model de business la crearea unei societăți mai echitabile, în care „Nimeni nu este lăsat în urmă.”

„Guvernul de la Chișinău promovează politicile de dezvoltare a antreprenoria-

tului social ca instrument util de inserție socio-profesională a grupurilor vulnerabile pe piața muncii, inclusiv ca măsură de reziliență în această perioadă de pandemie și criză economică prin care trece omenirea. Considerăm

că întreprinderile sociale pot aduce soluții de inovare în comunitate, care să contribuie substanțial la creșterea calității vieții”, a menționat Lilia Palii.

Mai mult, secretarul general a precizat că, în pre-

zent, Ministerul Economiei și Infrastructurii, cu suportul GIZ Moldova este în proces de elaborare a unui Program Național pentru dezvoltarea Antreprenoriatului Social în Republica Moldova (2021-2025), care va avea și un Plan

afert de acțiuni.

Conferința europeană „Enterprising for tomorrow – Social Entrepreneurship & Youth Engagement” s-a desfășurat în contextul în care luna mai este declarată, prin lege, luna promovării economiei sociale. Această lună este astfel dedicată evenimentelor și acțiunilor de mediatizare a domeniului, având ca scop o mai bună înțelegere a conceptului, dar și încurajarea cooperării și solidarității sociale.

Educația pentru Dezvoltare Durabilă, subiect de discuții în cadrul Conferinței mondiale UNESCO

Ministrul Educației, Culturii și Cercetării, Lilia Pogolșa, a participat, în perioada 17-19 mai, la Conferința mondială UNESCO privind Educația pentru Dezvoltare Durabilă, organizată de către UNESCO în parteneriat cu Ministerul Federal al Educației și Cercetării din Germania.

Evenimentul cu genericul „Educație pentru planeta noastră. Acțiuni de sustenabilitate” a fost deschis de alocațiunile directorului General al UNESCO Audrey Azoulay și a cancelarului german Angela Merkel.

În cadrul Conferinței, a fost prezentat noul cadru al Educației pentru Dezvoltare Durabilă (EDD) pentru 2030, care a fost adoptat de către sesiunea a 40-a a Conferinței generale a UNESCO și sesiunea 74 a Adunării Generale a ONU.

În discursul rostit în cadrul Conferinței, ministrul

Educației, Culturii și Cercetării, Lilia Pogolșa, a menționat: „Republica Moldova exprimă adevărată față de angajamentele stabilite în Foaia de Parcurș UNESCO a Educației pentru dezvoltare durabilă, precum și față de obiectivele stabilite în Declarația de la Berlin. Ne angajăm plenar să transpunem aceste obiective în practică – în politici educaționale, abordări didactice și metode de predare, astfel încât să creăm sisteme educaționale

durabile și reziliente care să susțină deopotrivă toți tinerii să fie participanți responsabili și activi în societăți mai durabile și o planetă mai sănătoasă”, a conchis ministrul Lilia Pogolșa.

Țările participante la eveniment susțin unanim că Educația pentru Dezvoltare Durabilă urmează să devină elementul fundamental al sistemelor educaționale și urmează să vizeze: componenta curriculară; valorificarea potențialului noilor tehnologii digitale și „verzi” pentru ca accesul, dezvoltarea și utilizarea tehnologiilor să devină responsabile, sigure, echitabile, incluzive și bazate pe gândirea critică și principiile de durabilitate, cu o evaluare adecvată a riscurilor și beneficiilor, precum și promovează resurse educaționale deschise și facilități de e-learning acces-

sibile pentru EDD; investiția în programe de formare a cadrelor didactice și în dezvoltarea în continuare a capacității cadrelor didactice pentru a asigura o abordare a întregului sector pentru transformarea necesară a educației; împuternicirea tinerilor ca agenți de schimbare pentru dezvoltare durabilă, prin crearea de oportunități de învățare și implicare civică și oferindu-le abilitățile și instrumentele necesare pentru a participa la EDD etc.

În cadrul evenimentului a fost lansat Raportul privind educația și mediul, dar și prezentate date cu privire la provocările cu care se confruntă planeta și importanța conjugării eforturilor mondiale, inclusiv prin sistemul educațional, pentru a minimaliza pericolele de mediu la nivel global.

Proiectul Twinning al Uniunii Europene în domeniul învățământului profesional tehnic din Republica Moldova

Proiectul Twinning al Uniunii Europene „Îmbunătățirea calității și eficacității sistemului de educație și formare profesională”, desfășurat în parteneriat cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a fost finalizat. La evenimentul de încheiere, desfășurat sub genericul „Salt în viitor - educația și dezvoltarea competențelor reacordate la cerințele pieței muncii” au fost prezenți partenerii de dialog social în domeniul formării profesionale, precum și partenerii externi din Finlanda, Lituania, Estonia, care au oferit suport pentru modernizarea învățământului profesional tehnic.

Secretarul de stat în domeniul Educației, Natalia Grîu, a mulțumit partenerilor externi pentru suportul acordat sistemului de învățământ profesional tehnic din Republica Moldova, menționând

importanța crucială a dezvoltării culturii calității și ajustării la cerințele pieței muncii a sistemului de formare profesională.

Participanții la discuții au trasat principalele realizări ale Proiectului Twinning pe componentele ce țin de consolidarea capacităților Agenției Naționale pentru Asigurarea Calității în Educație și Cercetare; susținerea implementării Cadrelor Naționale al Calificărilor; dezvoltarea sistemului de învățare pe tot parcursul vieții; sprijinirea cadrelor didactice din cadrul Centrelor de Excelență.

În cadrul proiectului Twinning au fost implementate mai multe activități ce au vizat consolidarea capacităților de cooperare dintre furnizorii de formare profesională și agenții economici, prin organizarea campaniilor de promovare

a sistemului IPT, programele de schimb dintre cadrele didactice și reprezentanții pieței muncii, inclusiv instruire pentru cadrele didactice la locul de muncă etc.

O componentă importantă a proiectului a constituit susținerea digitalizării învățământului profesional tehnic.

Reprezentanta Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, Magdalena Mueller-Uri, a reiterat prioritățile ce țin de susținerea dezvoltării învățământului profesional tehnic din partea Uniunii Europene.

Menționăm că Proiectul Twinning „Sporirea calității și eficienței învățământului profesional tehnic în Republica Moldova” a fost implementat în perioada

2019-2021 cu suportul unui consorțiu (Omnia, Autoritatea Comună în domeniul Educației în Regiunea Espoo din Finlanda; Fundația Innove, Estonia; MOSTA, Centrul de analiză și monitorizare în domeniul Cercetării și Învățământului Superior din Lituania) având un buget de 1.3 mln de euro.

Serviciul de presă MECC

Democrația participativă ce caracterizează suveranitatea cetățenilor în luarea deciziilor, asigurarea libertății de exprimare, prin intermediul cărora oamenii își rezolvă problemele și își satisfac nevoile și nu scopuri în sine, este promovată tot mai pe larg în rândurile tineretului din raionul Ialoveni, practică lansată acum zece ani, scopul fiind implicarea activă a tinerilor în domeniul democrației participative.

Și ca o continuare a acestei tradiții, în perioada 15 – 16 mai 2021, în sala mare de ședințe a Consiliului Raional Ialoveni și-a desfășurat lucrările cel de-al doilea atelier de instruire „Alegerile pentru tineret – exercițiu al democrației participative”, organizat de către A. O. „Eco-Răzeni” și administrația raionalului Ialoveni pentru tinerii activi, care au inițiativă de a implementa proiecte privind organizarea alegerilor pentru tineret, conform etapelor de creare ale unui Consiliu Local al Tinerilor.

La instruire au participat activ circa 40 de tineri (băieți și fete) din 12 localități ale raionului: Ialoveni, Costești, Puhoi, Suruceni, Ulmu, Vășieni, Rușești Noi, Molești, Țipala, Sociteni, Hansca și Horodca. Tinerii, asociați în grupuri de inițiativă civică, au dorința de a accesa resurse financiare în cadrul runde a XXII-a de granturi mici a Programului „Fondul pentru Tineri Ialoveni”, care va fi activ în perioada 2021 – 2023, pentru implementarea proiectelor de organizare și desfășurare a alegerilor de tineret și constituirea Consiliului Local al Tinerilor (CLT), în parteneriat cu susținerea autorităților administrației publice locale de nivelul I.

Prin jocuri energizante și interactive, postere și activități de educație non-formală, participanții au definit conceptul de educație civică, participare sănătoasă la viața publică și atitudine proactivă; au conturat profilul tinerilor din localitățile lor și au formulat mesaje prin care îi mobili-

Democrația participativă promovată în rândurile tineretului din raionul Ialoveni

zează să se implice mai activ în procesele democrației participative, precum sunt alegerile, dreptul la vot, programul electoral și campania electorală. Chintesența acestor exerciții constă în

participării tinerilor la dezvoltarea comunitară, în special, în procesul decizional.

Articolul 3 al legii nominalizate ne sugerează că realizarea politicii de tineret este fundamentată pe principiile:

conștientizarea rolului important al tinerilor în dezvoltarea comunitară și sporirea participării tinerilor la alegeri, precum și de a pregăti tinerii pentru implicarea lor în procesul decizional la nivel local.

Participanții au conștientizat că un Consiliu Local al Tinerilor reprezintă grupurile distincte: tineretul studios; tineri talentați, pasionați de artă, sport și jocuri intelectuale; tineri cu spirit de întreprinzător; tinerii care se ocupă cu agricultura și protecția mediului; tineri implicați în programe, proiecte comunitare și activități de voluntariat. Dar, este foarte important ca să includem și tinerii cu necesități speciale, cât și pe cei din categoriile defavorizate.

Tinerii au fost familiarizați despre rolul unui Consiliu Local al Tinerilor, care este o structură aleasă de tineri pentru reprezentarea și consultarea tinerilor pe principiile participării voluntare în procesul de luare a deciziilor, în parteneriat cu autoritățile administrației publice locale. Conform art. 2 al Legii cu privire la tineret nr. 215 din 29. 07. 2016, Consiliul Local al Tinerilor este o structură de reprezentare și de intermediere a tinerilor, careia i se poate atribui statutul de organizație necomercială și a cărei misiune este asigurarea

egalitate – asigurarea echității și diversității tinerilor fără nici o discriminare; informare – instituțiile de lucru cu tinerii și organizațiile de tineret asigură informarea tinerilor cu privire la provocările, oportunitățile și drepturile acestora; participare – implicarea activă a tinerilor în procesul de luare a deciziilor prin consultările publice și realizarea de activități care se produc în societate; paritate – proces de luare a deciziilor de comun acord între autoritățile publice și tineri prin distribuirea egală a responsabilităților în bază de încredere și de respect reciproc.

Potrivit articolului 6 al Legii cu privire la tineret, statul asigură participarea tinerilor la procesul decizional prin: susținerea creării structurilor de participare a tinerilor la nivel național și local și finanțarea acestora în limita bugetelor disponibile; implicarea tinerilor în procesul de elaborare, luare și implementare a deciziilor; susținerea financiară a inițiativelor tinerilor prin programe de granturi, desfășurate la nivel central și local; susținerea financiară a activităților de educație non-formală și informală; susținerea inițiativelor și proiectelor de educație civică pentru tineret”; dezvoltarea programelor de participare la procesele democratice prin

asumarea responsabilității civice de către tineri și exercitarea drepturilor cetățenești.

În conformitate cu prevederile articolului 12 al Legii cu privire la tineret, autoritățile administrației publice locale promovează în teritoriu politicile de tineret și coordonează implementarea lor și au următoarele competențe: elaborează și implementează politici de tineret la nivel local; organizează programe de granturi, pentru a susține prin concurs proiectele și inițiativele tinerilor din comunitate; stimulează participarea tinerilor la procesul decizional local; asigură informarea tinerilor despre activitățile pe care le desfășoară și care au efect asupra acestora. Administrația publică locală dezvoltă instrumente care formează abilități pentru participare a tinerilor, informează tinerii, încurajează tinerii să participe la activități de voluntariat, acordă sprijin, inclusiv financiar, proiectelor și inițiativelor tinerilor la nivel local.

Conform punctului 3 al Ordinului fostului Minister al Tineretului și Sportului al Republicii Moldova nr. T/303 din 31 octombrie 2016, cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Consiliului Local al Tinerilor, se stipulează: „Se recomandă autorităților administrației publice locale să recunoască Consiliile Locale ale Tineretului care sunt constituite și funcționează în baza Regulamentului-cadru”. Prin urmare, pentru ași exercita competențele prevăzute în Legea cu privire la tineret, administrația raionului poate să acorde suportul necesar realizării inițiativelor și proiectelor CLT care sunt create corect și transparent, prin alegeri organizate conform prevederilor Regulamentului-cadru, și recunoscute de autoritățile administrației publice locale de nivelul I.

În context, participanții la atelier au analizat și au discutat despre etapele de creare a unui Consiliu Local al Tinerilor, descrise în capitolului II al Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Consiliului Local al Tinerilor, care sunt:

- Adunarea generală a tinerilor;
- Depunerea dosarelor candidaților;
- Campania electorală;
- Desfășurarea alegerilor;
- Ședința de validare a mandatelor membrilor CLT, de constituire a CLT, de aprobare a Regulamentului de organizare și funcționare a CLT, elaborat conform prevederilor Regulamentului-cadru.

În calitate de parteneri pentru dezvoltarea politici-

lor de tineret, administrația raionului Ialoveni și A. O. „Eco-Răzeni” au convenit să ofere grupurilor de tineri oportunitatea de a participa la Runda a XXII-a de granturi mici, lansată recent, o rundă destinată acordării suportului financiar pentru antrenarea tinerilor în exercițiul democratic al alegerilor pentru

Consiliile Locale ale Tinerilor.

Prin urmare, participanții au propus ca alegerile pentru constituirea Consiliilor Locale ale Tinerilor în localitățile menționate la început, să se desfășoare duminică, 27 iunie 2021, iar la urnele de vot sunt așteptați tinerii cu vârste cuprinse între 14 – 35 de ani.

Atelierul de instruire „Alegerile pentru tineret – exercițiu al democrației participative” s-a desfășurat în cadrul proiectului regional „Activismul tinerilor – soluția dezvoltării comunitare”, implementat de Asociația Obștească „Eco-Răzeni” în parteneriat cu administrația raionului Ialoveni, prin intermediul Programului de granturi „Dezvoltarea societății civile la nivel local în Republica Moldova”, cofinanțat de către Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer.

Pentru conformitate - Victor PLETOSU, specialist principal în domeniul politicilor de tineret, Consiliul raional Ialoveni, absolvent AAP

Anenii Noi își extinde colaborarea cu partenerii din România

Extinderea colaborării cu partenerii din România este o direcție prioritară a Strategiei de dezvoltare a raionului nostru, Anenii Noi. Mai mult ca atât, aceste colaborări constituie pentru noi parteneriate istorice, având afinități, îndeosebi, în domeniul culturii, tradițiilor populare.

Și cele realizate până acum sunt relevante, în acest context. Voi începe cu Acordul de colaborare a Consiliului raional Anenii Noi cu Consiliul județean Vaslui, care a fost semnat în ianuarie 2018, iar activitățile comune au început, practic, imediat. În plan educațional, a urmat un acord de colaborare între Direcția raională educație Anenii Noi și Inspectoratul școlar județean Vaslui, acord materializat prin multiple

schimburi de experiență, vizite reciproce ale pedagogilor de pe ambele maluri ale Prutului. În plan investițional, în anul 2018 colegii de la Vaslui au finanțat cu 20 de mii de euro un proiect de reparație a intrării în spitalul raional Anenii Noi (pavaj, copertină), dar și achiziția unei ambulanțe. În perioada 2019-2020, am beneficiat de cca. 100 mii de euro pentru reparația maternității spitalului raional, iar în prezent suntem în așteptarea aprobării unei finanțări de 127 mii de euro pentru 2 proiecte, iarăși din domeniul medicinii: reparația acoperișului centrului raional de sănătate și achiziția a 2 ascensoare pentru spitalul raional.

Așa cum am menționat mai sus, acordul de colaborare prevede activități educaționale, de tineret, culturale. Astfel, în 2018 o delegație de elevi și pedagogi din Vaslui au participat la o școală de vară de tineret, organizată la noi. De asemenea, artiștii din Anenii Noi participă la festivaluri organizate în județul-partener și invers.

Paralel, definitivăm Acor-

dul de colaborare dintre Consiliul raional Anenii Noi și Consiliul județean Iași. Sunt deja aprobate deciziile de semnare a Acordului de parteneriat între cele două entități de pe ambele maluri ale Prutului. În acest sens, le suntem recunoscători colegilor de la Consiliul județean Iași pentru receptivitate, cu precădere dlui președinte Costel Alexe.

Suntem siguri că acest acord aprobat va pune bazele unui parteneriat durabil și de durată între Anenii Noi și județul care are ca reședință capitala vechei Moldove. Aducem, de asemenea, mulțumiri consilierilor din ambele consilii pen-

tru receptivitate și susținere.

Acordul de colaborare cu CJ Iași are la bază ideea de a promova valorile culturale și tradiționale, experiența comună.

În prezent, avem semnate acorduri de parteneriat cu Consilii județene din România, precum Arad, Giurgiu, Neamț, Galați. Raionul Anenii Noi are semnate câteva acorduri cu entități din afara României: cu parteneri din Praga, Cehia, și regiunea Bobruisk, Belarus. Ținem mult la aceste acorduri și le vom

dezvolta în continuare în spiritul deschiderii și colaborării, a dezvoltării durabile a localităților raionului nostru.

Octavian ZELINSKI, vicepreședinte, CR Anenii Noi

Inițiativa comunitară promovată de Proiectul elvețian „MĂ IMPLIC”

Proiectul „MĂ IMPLIC”, finanțat din fondurile Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC) și implementat de SKAT Consulting își propune să contribuie la dezvoltarea satelor și comunelor din Republica Moldova prin asigurarea accesului echitabil la servicii publice de calitate

La nivel național, proiectul prevede asigurarea unui cadru de politici legal și financiar adecvat pentru furnizarea serviciilor publice de calitate și realizarea reformei de descentralizare. Ca exemple relevante pot servi practicile avansate de lucru ale unor primării, parteneri ale proiectului „MĂ IMPLIC”.

Vasile Casian, primarul comunei Sculeni, raionul Ungheni, menționează că primăria va contribui cu un milion de lei pentru dezvoltarea serviciului de salubritate din localitate, suplinind suma grantului de circa 1 milion de lei, primit în cadrul proiectului „MĂ IMPLIC”, aceasta fiind una dintre cele mai mari contribuții în cele 30 de Autorități Publice Locale, parteneri ale proiectului respectiv.

În cadrul proiectului, primăria va instala o stație de epurare modernă cu pat de uscare, va restabili rețeaua de țevi de canalizare din satul Sculeni, la care se vor conecta 118 gospodării, 1 agent economic și toate instituțiile publice. Primăria deja a procurat o autospecială care va permite asigurarea evacuării apelor uzate din gospodării, inclusiv, din localitățile Gherman, Blindești și Floreni.

„Dorim să creăm serviciu nou, util comunității și, cel mai important, la tarife avantajoase pentru locuitori, continuă primarul. Prioritar pentru noi este să aplicăm metode inovative care să fie energo-eficiente. Ne-am inspirat din exemplul colegilor de la Centrul de plasament pentru persoane vârstnice din Sculeni, care au instalat o stație ecologică de epurare. În cadrul ședințelor grupului de inițiativă comunitară, am discutat cu localnicii modelul propus. Toată lumea este de acord și abia așteaptă să poată beneficia de noul serviciu”.

„Proiectul, urmează a fi implementat, în perioada 2021-2023, fiind un suport major pentru primărie și furnizorul de servicii, care prevede nu numai să

îmbunătățească infrastructura, ci și să dezvolte pe termen lung abordări pentru a menține această infrastructură într-o formă bună și pentru a avea modele durabile de finanțare a prestării serviciilor. În activitatea noastră, ne vom asigura că cetățenii locali, angajații APL-urilor, ONG-urile, agenții economice sunt implicați activ în modernizarea serviciilor publice în comunitate și, îndeosebi, că persoanele mai puțin avantajate au acces egal la aceste servicii”, conchide optimist primarul Vasile Casian.

Locuitorii satelor Chircăiești Noi și Baurci, raionul Căușeni, demult au înțeles că ei sunt cei care trebuie să se implice pentru a rezolva problemele din localitate, prin mobilizare și asociere civică. În așa mod, au reușit să rezolve problema apei potabile din localitate. Au muncit mult pentru a înființa serviciul comunal de alimentare cu apă și asta i-a încurajat să meargă mai departe. Entuziasmul lor a servit drept sursă de inspirație și pentru comunitatea din Ciuflești. De aceea, primăria din Ciuflești s-a asociat cu primăria din Chircăiești Noi pentru a aplica la un proiect comun

de creare a unui serviciu comunal de gestionare a deșeurilor solide cu suportul proiectului „MĂ IMPLIC”.

Cele trei sate se află într-o zonă pitorească, cu potențial turistic. Zona este potrivită pentru dezvoltarea unor trasee de drumeții sau amenajarea de popasuri turistice. Dar din cauza lipsei unui serviciu comunal de gestionare a deșeurilor solide pe cele peste 8000 ha de terenuri agricole, fâșii forestiere și pajiști din preajma localităților, au ajuns să fie împrăștiate neautorizat mii de tone de

deșeuri. Deșeurile sporesc nivelul de poluare a apelor, solului și aerului din localitate, afectând grav sănătatea locuitorilor.

Numeroasele acțiuni de salubritate și ecologizare, organizate de primării, cu invitarea voluntarilor, a ridicat nivelul de conștientizare a locuitorilor vizavi de problema gunoierului din sate. În cadrul reuniunilor Echipei de Inițiativă Comunitară, oamenii au reușit să dezvolte un spirit civic foarte activ și prin acțiunile lor demonstrează grija și spiritul de apartenență față de locul de plaiul natal.

Anul trecut, în comuna Chircăiești Noi, a fost insti-

tuită taxa de salubritate cu susținerea majoritară a locuitorilor. Fondurile acumulate sunt destinate salubrității și menținerii spațiilor publice. La fel, din aceste fonduri au fost procurați saci pentru gospodăriile din comună, în care sunt deja depozitate selectiv plasticul și sticla. Chiar dacă serviciul de evacuare selectivă a deșeurilor încă nu este lansat, oamenii deja se obișnuiesc să selecteze gunoiul. Gunoiștile neautorizate au început să fie lichidate, iar comunitățile și-au asumat responsabilitatea de a supraveghea și a preveni aruncarea neautorizată a gunoiului în regiune.

Noul proiect, destinat îmbunătățirii serviciului de gestionare a deșeurilor solide în cele trei sate, va fi implementat cu suportul proiectului „MĂ IMPLIC” în perioada 2021-2023. Urmare a acordului semnat, primăria comunei va beneficia de finanțare (cel mult 65.000 CHF), servicii de consultanță și de consolidare a capacităților. Proiectul „MĂ IMPLIC” va ajuta primăria și furnizorul de servicii nu numai să îmbunătățească infrastructura, ci și să dezvolte pe termen lung abordări pentru a menține această infrastructură într-o formă bună și pentru a avea modele durabile de finanțare a prestării serviciilor și să asigure, totodată, că cetățenii locali, angajații APL-urilor, ONG-urile, agenții economice să fie implicați activ în modernizarea serviciilor publice în comunitate și îndeosebi că persoanele mai puțin avantajate au acces egal la aceste servicii.

Aceste exemple definesc faptul că asigurarea unui cadru de politici, legal și instituțional adecvat este esențială pentru o guvernare locală sustenabilă și pentru îmbunătățirea serviciilor comunale.

Veronica TOMESCU,
manager de
comunicare, Proiectul
„MĂ IMPLIC”

Trasee turistice marcate la Nisporeni

În incinta Ambasadei Slovaciei din Republica Moldova a fost semnat Acordul de grant în sumă de 10.000 de euro, parte a Programului SlovakAid privind dezvoltarea traseului turistic de la Nisporeni, precum și promovarea turismului în această zonă. La semnarea acordului a participat excelenta Sa, dl Marcos KRAMAR atașat al Ambasadei Slovace la Chișinău pe probleme de dezvoltare. Detalii ne oferă **primarul de Nisporeni, Grigore ROBU**.

Scopul proiectului este dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) din industria turismului și a ospitalității (unități de cazare, unități alimentare, mijloace de transport, facilități de divertisment și agrement) prin atragerea fluxului de turiști cu prestarea serviciilor turistice, în special - traseul de creație de mers pe jos în zona pitorească a satelor Milești, Bălănești, Ciutești, Cioarești și Vărzărești. Un alt obiectiv este dezvoltarea traseului Dealul Bălănești - Nisporeni, scopul fiind de a atrage călători din țară și de peste hotare, de a implica turiștii în mediul natural, istoric și cultural al regiunii menționate și, astfel, de a spori dezvoltarea economică a regiunii.

Scopul final este de a

stimula locuitorii din regiune ca să rămână acasă, de a reduce migrația, de a îmbunătăți activitatea economică și de ocupare a forței de muncă în regiuni și, astfel, de a ajuta cetățenii să genereze mai multe venituri prin desfășurarea de activități economice în sectorul turismului și ospitalității, de a consolida capitalul intelectual al oamenilor din regiune cu ajutorul know-how-ului turistic și al schimbului de cunoștințe

(aplicații online, sisteme de rezervare și distribuție etc.).

Prin acest proiect, în condițiile pandemiei, când este foarte greu să călătorești în străinătate, încercăm să reinventăm și să ne uităm la resursele noastre dintr-un alt punct de vedere. În 2020, primăria Nisporeni a atestat o creștere a numărului de turiști din interiorul țării, chiar și localnicii au simțit necesitatea ieșirii din casă într-un mediu sigur și apropiat. Zona din jurul orașului Nisporeni este bogată în atracții naturale și culturale, care sunt potrivite pentru relaxare și recreere, pentru dezvoltarea turismului activ. Aceste atracții naturale și culturale nu sunt disponibile

pentru majoritatea vizitatorilor, deoarece traseele către acestea nu sunt marcate și nu știu cum să ajungă acolo. Accesul la aceste resurse naturale, culturale și atracții prin trasee marcate are scopul să stimuleze dezvoltarea turismului în regiune. Afloxul crescut de turiști, vizitatori va asigura locuri de muncă și venituri pentru prestatorii de servicii turistice, stimulând, astfel, creșterea nivelului economic al regiunii.

Traseul propus, Nisporeni - Vărzărești - Cioarești - Ciutești - Bălănești, cu o lungime de 25 de km este primul din totalul de cca 80 km de rute planificate care pot fi amenajate în regiune pe viitor. Atracțiile naturale și istorice, precum Dealul Bălănești - cel mai înalt vârf din Moldova din rezervația peisagistică Cazimir-Milești, cea mai veche biserică de lemn din satul Ciutești, mănăstirea din Vărzărești, rezervația naturală Vila Nisporeni vor fi puse la dispoziția vizitatorilor care preferă stilul turistic ecologic.

IMSP „Spitalul raional Drochia „Nicolae Testemițanu” a beneficiat de un lot generos de echipament medical și anume: 21 de paturi multifuncționale, saltele, cărucioare pentru curățare, pungi cu cuverturi, cutii cu consumabile medicale, donate de Asociația Obștească CICD „PHOENIX” (președinte - dna Irina Rusanovschi).

Acest gest se datorează parteneriatului dintre Asociația Obștească CICD „PHOENIX” și „Stichting Sociaal - Medische Hulpverlening an OOST - Europa” din Olanda și are menirea de a eficientiza activitatea medicilor, iar dotarea instituției cu acest echipament medical va ajuta la monitorizarea și tratarea pacienților din raionul Drochia.

Prezent la acțiunea de transmitere a donației, lurie Ostavciuc, vicepreședintele raionului Drochia, a reite-

Cooperarea comunitară pentru o bună guvernare la nivel local

rat importanța acesteia și a mulțumit pentru acest gest, pentru contribuția substanțială în dezvoltarea sistemului medical local.

Din partea Consiliului raional Drochia și al președintelui raionului Drochia, Alexei Vasilean, în semn de înaltă recunoștință a fost decernată diplomă de grațitudine dnei Irina Rusanovschi pentru implicare, pentru contribuția la stabilirea relațiilor de parteneriat și posibilitatea de a beneficia de ajutor umanitar pentru IMSP „Spitalul raional Drochia „Nicolae Testemițanu”.

Urmare a discuțiilor, s-a convenit asupra încheierii unui parteneriat de colaborare între Consiliul raional Drochia, IMPS „Spitalul raional Drochia „Nicolae Testemițanu” și Asociația

Obștească CICD „PHOENIX”, privind dezvoltarea mediului socio-economic din raionul Drochia.

În acest context, dnei Irina Rusanovschi a s-a adus mulțumiri cu recunoștință pentru susținere și aportul personal necondiționat, deoarece IMSP „Spitalul raional Drochia „Nicolae Testemițanu” a beneficiat de

o importantă donație, ce va consolida posibilitățile spitalului de a salva vieți și de a fortifica capacitatea instituției de a răspunde la situațiile de urgență în sistemul de sănătate din teritoriu.

Oxana GRIGORIȚĂ,
secretar al Consiliului
raional Drochia

„Covorul bunicii” și-a găsit locul pe Casa de Cultură din Florițoaia Veche

Casa de Cultură din Florițoaia Veche, raionul Ungheni, și-a modificat aspectul. De curând, peretele exterior al clădirii a fost decorat într-un mod neobișnuit creativ. Îmbinarea culorilor și elementelor simbolice tradiționale au determinat realizarea unui covor tipic moldovenesc, inspirat după un model de covor din localitate, datat din 1905.

În 2021, chiar în sâmbăta Paștelui s-au finalizat lucrările picturii murale, îndepărtându-se și schelele. Iar în seara de Paște, pe timp de noapte s-au aprins și luminile proiectoarelor, suspendate pe clădire, pentru a ilumina pictura.

Astfel, „Covorul bunicii”, zugrăvit pe o suprafață de 140 metri pătrați, amintește locuitorilor, dar și generațiilor viitoare din Florițoaia Veche, despre importanța păstrării și înveșnicirii tradițiilor strămoșești.

Iulia Gorincioi, șefa sectorului cultural din Florițoaia Veche, povestește că vizavi de clădire se afla un teren de joacă pentru copii, fiind construit în urmă cu cinci ani, datorită implicării dânsi. Anul trecut a câștigat un proiect prin care s-au făcut lucrări de renovare și s-a construit și o scenă cu

acoperiș. Acesta a fost și primul imbold pentru a oferi clădirii un aspect mai îngrijit. Mai ales, că având susținere din

în sine a durat aproape două luni, având continuitate. În luna noiembrie, anul trecut, am lucrat o lună de zile, iar

partea Grupului de Inițiativă Locală și a locuitorilor, dar și a diasporei, a purces la implementarea ideii.

Pentru a pune în aplicare realizarea lucrării propriu-zise a avut nevoie, în primul rând, de ajutorul meșterilor, ca să restructureze peretele clădirii ce se afla într-o stare destul de avariată. „Mai întâi am pregătit terenul pentru pictură, deoarece clădirea pe exterior avea nevoie de reparație. Apoi, am mai astupat și careva geamuri care nu aveau nici o utilitate: nici estetică și nici uzuală. Lucrarea

pentru pictura în sine a fost nevoie de aproximativ încă o lună, deja în anul acesta. Condițiile meteo au mai târâgănat din lucrări”, a precizat Iulia Gorincioi.

Dânsa, fiind inițiatorea de a picta un covor tradițional moldovenesc pe clădirea Casei de Cultură, a împărtășit ideea cu Grupul de Inițiativă Locală care a intervenit și cu suport financiar. Nici diaspora nu a fost trecută cu vederea, ajutând financiar la realizarea și materializarea ideii. Potrivit Iuliei Gorincioi, pentru lucrare

s-au cheltuit aproximativ 65 mii de lei. Pictura a fost realizată de câțiva pictori din Chișinău.

După cum am menționat la început, sursa de inspirație a fost un covor țesut în 1905, iar posesoarea acestui covor este Nina Damian, care l-a păstrat încă de la bunica sa. „La realizarea picturii s-a ținut cont de covorul în original: coloristica și simbolistica fiind reproduse în totalitate. Totodată, vrem ca pe covorul pictat să fie inscripționat și anul în care a fost realizat covorul original, dar și inițialele care sunt inscripționate pe verso”, a subliniat Iulia Gorincioi.

„Covorul bunicii” are o însemnătate enormă pentru promovarea și păstrarea valorilor naționale și culturale. Mai ales, că în funcția pe care o deține în calitate de promotor al culturii, are datoria de suflet să reînvie și să păstreze amintirea tradițiilor de altă dată, a conchis Iulia Gorincioi.

Tatiana TESLIUC

Următorul număr al ziarului „Funcționarul Public” va fi dublu, nr. 11-12, iunie 2021.

Abonarea 2021

Continuă abonarea pentru anul 2021 la revista științifico-metodică trimestrială **„ADMINISTRAREA PUBLICĂ”** și la ziarul **„FUNCȚIONARUL PUBLIC,”** publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista **„Administrarea Publică”** apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Indice poștal: 76957

Ziarul **„Funcționarul Public”** apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 39 lei; 6 luni - 78 lei.

Indice poștal: 67919

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Sergiu VLADÎCA - șef Direcție editorială

Ion AXENTI - specialist principal

Ana-Laura PAȘNIC - specialist principal

Marina PASTUH - inginer-programator

ADRESA NOASTRĂ:

MD 2070

mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 300.

Bun de tipar 31.05.2021

CONTACTE:

E-mail: aap.editura@yahoo.com

Tel: 0- 22- 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică